

Krizový plán školy pro školní rok 2023 / 2024

ZŠ a MŠ Horní Studénky, okres Šumperk, PO
Horní Studénky 93, Zábřeh 78901
IČO: 75029073

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je návod postupu při řešení krizových situací ve škole.

Je součástí školního Minimálního preventivního plánu a je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu.

OBEČNÉ INFORMACE

Název školy: Základní škola a mateřská škola Horní Studénky, příspěvková organizace

Osoba pověřená vedením školy: Steidlová Ludmila

Zástupce ředitele: Ing. Vacková Marie, DiS.

Počet žáků: základní škola 22 žáků

mateřská škola 15 dětí

Kontakty pro komunikaci se školou:

tel.: +420 732 969 921

e-mail: zs.h.studenky@rps.cz

web: www.zsamshornistudenky.cz

Školní poradenské pracoviště:

Ludmila Steidlová – osoba pověřená vedením školy

Ing. Vacková Marie, DiS. – zástupce ředitele, školní metodička prevence

Mgr. Lucie Lantová – výchovná poradkyně

Projednáno na pedagogické radě dne:

Účinnost od:

4. 9. 2023

Schválila osoba pověřená vedením školy:

Steidlová Ludmila

Krizový plán je dokument, upravující postupy při řešení krizových situací ve škole. Vychází z těchto dokumentů:

1. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT 21291/2010-28
2. Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT 21149/2016
3. Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT 1981/2015-1
4. Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT 37 014/2005-25

Role školy v těchto situacích je pouze preventivní a poradenská, šetření provádí Policie ČR.

Pracovní tým:

1. Osoba pověřená vedením školy: Ludmila Steidlová
2. Zástupce ředitele, Metodik prevence: Ing. Vacková Marie, DiS.
3. Výchovná poradkyně: Mgr. Lucie Lantová
4. Třídní učitelé: Mgr. Lucie Lantová, Mgr. Pavla Kropáčová

KRIZOVÉ OBLASTI

1. Záškoláctví - vychází z metodického pokynu: MŠMT č. j. 10 194/2002-14

Za záškoláctví („chození za školu“) je považována neomluvená absence žáka. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku. Záškoláctví je nejvýraznější formou odporu dítěte ke škole. Nezřídká je spojeno s dalšími typy rizikového chování, které obvykle negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince. Často bývá nepřiměřenou formou řešení konfliktních situací v rodině, ve škole či ve výchovných institucích, přičemž k němu mají sklon zejména děti, které se subjektivně cítí neúspěšné, nezařazené ve skupině nebo prožívají úzkost a strach v prostředí, ve kterém se pohybují.

Způsob omlouvání nepřítomnosti, řešení neomluvené nepřítomnosti a postup zúčastněných subjektů: čl. II metodického pokynu: č. j. 10 194/2002-14

1. Nepřítomnost nezletilého žáka základní a střední školy ve škole omlouvá v souladu s platnými právními předpisy zákonný zástupce žáka (popřípadě vychovatel domova mládeže, pokud jde o nezletilého žáka střední školy ubytovaného v domově mládeže); zletilý žák omlouvá svou nepřítomnost sám.
2. Základní a střední škola může požadovat, pokud to považuje za nezbytné, doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem žáka, resp. praktickým lékařem pro děti a dorost, a to pouze jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem nezletilého žáka (popřípadě vychovatelem domova mládeže, pokud jde o nezletilého žáka střední školy ubytovaného v domově mládeže) nebo omluvenky vystavené zletilým žákem, a to pouze v případě, že nepřítomnost žáka ve škole přesáhne tři dny školního vyučování.
3. Na dobu nepřítomnosti žáka ve škole, která předchází návštěvě žáka u ošetřujícího lékaře, resp. praktického lékaře pro děti a dorost, není tento lékař oprávněn vydat potvrzení o nemoci, neboť zpětně nelze jednoznačně a zodpovědně posoudit zdravotní stav žáka.
4. Ve zcela výjimečných, individuálně stanovených případech (především v případě časté nepřítomnosti žáka nasvědčující zanedbávání školní docházky) může škola požadovat jako součást omluvenky potvrzení ošetřujícího lékaře, resp. praktického lékaře pro děti a dorost, o nemoci žáka i v případě nepřítomnosti, která nedosahuje délky uvedené v odstavci 2.
5. Školy a zdravotnická zařízení, tedy i praktičtí lékaři pro děti a dorost, jsou v souladu s § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, povinni oznamovat orgánu sociálně-právní ochrany dětí skutečnosti nasvědčující tomu, že se v konkrétních případech jedná o děti, na něž se sociálně-právní ochrana zaměřuje (o děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že

- zanedbávají školní docházku; o děti, jejichž rodiče neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo tato práva nevykonávají či jich zneužívají apod.).
6. O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel výchovného poradce, který tyto údaje vyhodnocuje. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce nebo zletilý žák pozván doporučeným dopisem. Projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Seznámí zákonného zástupce nebo zletilého žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené nepřítomnosti. Provede zápis z pohovoru (doporučený vzor - příloha č.1), do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem nebo zletilým žákem. Zákonný zástupce nebo zletilý žák zápis podepíše a obdrží kopii zápisu. Případné odmítnutí podpisu nebo převzetí zápisu zákonným zástupcem nebo zletilým žákem se do zápisu zaznamená.
 7. Během období, kdy škola vyhodnocuje neomluvenou nepřítomnost, může ředitel školy v zájmu zjištění pravé příčiny záškoláctví žáka a jejího odstranění požádat o spolupráci odborníky z oblasti pedagogicko-psychologického poradenství, popř. orgány sociálně-právní ochrany dětí.
 8. Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolává ředitel školy školní výchovnou komisi, které se dle závažnosti a charakteru nepřítomnosti žáka účastní: ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodik protidrogové prevence, popř. další odborníci a zástupce rady školy, pokud byla zřízena.
 9. Pozvání zákonných zástupců na jednání školní výchovné komise se provádí doporučeným dopisem. O průběhu a závěrech jednání školní výchovné komise se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší (doporučený vzor - příloha č.2). Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená. Každý účastník jednání obdrží kopii zápisu.
 10. V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví (doporučený vzor - příloha č.3) s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy.
 11. V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci pravomocným rozhodnutím správního orgánu postiženi pro přestupek podle ustanovení zákona, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže. Kopie hlášení o zanedbání školní docházky bude zaslána příslušnému okresnímu úřadu nebo pověřenému obecnímu úřadu.

Shrnutí omlouvání nepřítomnosti

1. Nepřítomnost žáka ve škole zásadně omlouvají zákonní zástupci ze zdravotních a jiných vážných důvodů. To to je nutno učinit do 3 dnů od začátku nepřítomnosti žáka (školský zákon § 50, odst. 1). Ihned po návratu do školy předkládá žák písemnou omluvu v žákovské knížce nebo v notýsku třídnímu učiteli nejpozději do 3 dnů. Omluvu podepisuje jeden ze zákonných zástupců žáka.
2. Uvolnění žáka na 1 den: schvaluje třídní učitel.
3. Uvolnění žáka na 2 a více dnů: schvaluje ředitel školy na základě žádosti předložené zákonným zástupce a schválené třídním učitelem.
4. Všechny absence žáka omlouvají písemně zákonní zástupci žáka. V případě pochybností může třídní učitel vyžadovat lékařské potvrzení nepřítomnosti žáka.
5. V případě prokázaných neomluvených absencí bude škola postupovat podle ustanovení zákona o přestupcích (č. 200/1990 Sb.), popř. využije dalších možností platné legislativy.
6. Neomluvenou absenci do součtu 10 vyučovacích hodin řeší třídní učitel se zákonnými zástupci v kompetenci školy.
7. Neomluvenou absenci do součtu 25 vyučovacích hodin hlásí škola na OSPOD.
8. Neomluvenou absenci vyšší než 25 vyučovacích hodin oznamuje škola na OSPOD + přestupkové komisi.
9. Neomluvenou absenci vyšší než 100 vyučovacích hodin oznamuje na OSPOD + Policii ČR.

2. KRÁDEŽ

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, použít ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován.

Žáci jsou v rámci poučení o bezpečnosti upozorňováni na to, že se jedná o protiprávní jednání a na sankce, které škola použije v případě, že se někdo krádeže dopustí.

Žáci i zákonní zástupci jsou upozorněni, že nošení cenných věcí do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu:

- a) zdůrazňuje, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit
- b) určuje pravidla pro používání mobilních telefonů

Postup při řešení krádeže

1. Každé podezření nahlásit vedení školy.
2. Každou nahlášenou krádeží se zabývat, vyšetřit ji.

3. O krádeži a jejím šetření provést záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím.
4. Každý, kdo se dopustí krádeže na školní půdě, má možnost pohovořit si o svém jednání s ředitelkou školy.
5. Pečlivě se zabývat příčinami. Některé jsou významně polehčující (dítě je ke krádeži donuceno někým jiným, z koho má strach). Někdy se může jednat také o formu chování, kterou je nutné řešit v rámci odborné péče. Rodiče obou stran vždy ihned informovat.
6. Zákonný zástupce je povinen uhradit případnou způsobenou škodu.
7. V případě opakovaného činu, že je znám pachatel, je potřeba nahlásit věc na OSPOD (je-li pachatel mladší 18 let) a současně předat věc orgánům činným v trestním řízení.

3. ŠIKANANA

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.

a) přímá podoba šikany: fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, slovní útoky v podobě nadávek, pomluvy, vyhrožování, ponižování, sexuální obtěžování až zneužívání, kyberšikana prostřednictvím elektronické komunikace.

b) nepřímá podoba šikany: cílené přehlížení, ignorování žáka/žáků.

c) verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií).

d) fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).

e) smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Postup při vyšetřování šikany

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi. Důraz na diskrétní jednání.
2. Nalezení vhodných a věrohodných osob.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětí šikany.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Náprava

a) metodou usmíření – sleduje se vnitřní proměna vztahů mezi oběťmi a agresory k lepšímu. Spolupracuje se se zákonnými zástupci. Vhodné pouze v omezené míře a u dětí I. stupně ZŠ.

b) metodou vnějšího nátlaku – záměrem je přinutit trestem a strachem viníky k zastavení agresivního chování a k dodržování oficiálních norem. Nutný je pohovor s agresory a jejich rodiči.

Šikana je posuzována ze strany šikanujícího jako závažné porušení školního řádu a budou z něho vyvozeny přísné sankce. Podle závažnosti porušení bude žákovi uděleno výchovné nebo kázeňské opatření. Cílem je přesvědčit žáky, že škola dokáže zajistit ochranu slabým před silnými.

Závěr

- Nutné rozebrat situaci ve třídě (vynechat citlivé detaily).
- Vysvětlit nebezpečí a důsledky šikany. Využít interpretační programy.
- V případě opakované šikany řešit situaci s odborníky (PPP, Středisko výchovné péče, psychologové, Policie ČR, Sociálně právní ochrana dítěte, atd.)
- Potřeba pravidelné spolupráce s rodiči.

4. VANDALISMUS

Vandalismus se projevuje ničením školního majetku nebo jeho poškozováním a ničením majetku ostatních žáků a žákyň, případně dalších členů školní komunity. Jedná se buď o významné útoky na věci, které mají za následek jejich úplné zničení (ulomené části nábytku, prokopnuté dveře, utržené vodovodní kohoutky, utrhané hadice od hasicích přístrojů, zničené školní pomůcky, učebnice, části oblečení) nebo významné poškození (čmáranice a nápisy na zdech nebo školním nábytku, popsané a polité učebnice, oloupané nejrůznější rohy, apod.).

Prevenčí vandalismu je důsledné dodržování dohledu nad žáky!

1. Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam (vhodné je také pořídit dokumentační fotografie) a pokusit se odhalit viníka.
2. Se vzniklou situací je seznámeno vedení školy.
3. V případě, že viníka škola zná, bude po něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
4. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.
5. O způsobené škodě je třeba provést záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – co - kdy – kde – jak – proč – čím.....
6. Snažit se vždy dobrat příčiny takového jednání a následně s ní pracovat.

7. Přestupek je hodnocen různými stupni kázeňských opatření dle klasifikačního řádu školy.

V případě, kdy způsobená škoda je nepatrná nebo malá (dle platného trestního zákoníku činí výše škody nikoliv nepatrné - 5.000,- Kč), je třeba věc oznámit rodičům tehdy, jestliže dítě věc poškodilo úmyslně a nejeví žádnou snahu o nápravu. V případě škod většího rozsahu nebo škod na majetku někoho třetího (spolužák, cizí osoby v průběhu školní exkurze atd.) oznamujte rodičům vždy.

Pokud nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody a škoda je nikoliv nepatrná, vedení školy informuje Policii ČR.

V případě opakovaného jednání a v případě selhání výchovných opatření zvolených školou k zabránění ničení školního majetku nebo majetku třetích osob, hlásí ředitelka školy pracovním OSPOD.

5. NÁVYKOVÉ LÁTKY

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (mj. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. Patří sem také alkohol a tabák. Konzumace návykových látek osobami mladšími 18 let je považována za rizikové chování. Užívání návykových látek v prostorách školy a na všech školních akcích není přípustné!

Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

Tabákové výrobky

Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit.

V době vyučování i na všech akcích školou pořádaných platí zákaz kouření a propagace tabákových výrobků.

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je potřeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále postupuje dle školního řádu školy – o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (kde, kdo, co,...)
4. Je informováno vedení školy a výchovný poradce.

5. Ředitelka školy informuje zákonné zástupce žáka.
6. V závažných případech (opakování) vyrozumí škola OSPOD.
7. Z konzumace tabákových výrobků vyvodí škola výchovná opatření.

Alkohol

1. Pokud je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat. Nalezenou tekutinu uložit u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka posoudí pedagogický pracovník, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci a okamžitě informuje zákonné zástupce žáka.
5. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola rodiče a vyzve je, aby si žáka vyzvedli, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
6. V případě, že je zákonný zástupce nedostupný, vyrozumí škola OSPOD.
7. Třídní učitel sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (kde, kdo, co,...) a informuje vedení školy.
8. Pokud se situace opakuje, vyrozumí škola OSPOD.
9. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
10. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit vhodná výchovná opatření dle školního řádu. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
11. Stejný postup platí i v případě, kdy pedagogický pracovník zjistí, že žák přišel do školy pod vlivem alkoholu a kdy nelze, že se žák intoxikoval ve škole.

6. PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

Mentální anorexie a bulimie představují ve svých projevech mezní polohy jídelního chování od život ohrožujícího omezování příjmu potravy až po přejídání spojené se zvracením nebo jinou nevhodnou kompenzací energetického příjmu. Pro obě poruchy je příznačný nadměrný strach z tloušťky, nespokojenost s tělem a nadměrná snaha o dosažení štíhlosti a její udržení. Další psychické a zdravotní problémy většinou souvisí s mírou podvýživy a s intenzitou užívaných „metod“ na zhubnutí.

Mentální anorexie začíná nejčastěji ve věku třinácti až osmnácti let, mentální bulimie obvykle mezi patnáctým až pětadvacátým rokem věku. PPP patří mezi nejčastější problémy dospívajících dívek a mladých žen.

Prevence

Posílení monitoringu - změny stravovacích zvyklostí, prezentování nevhodných módních vzorů, diet.

Učitel není terapeut, zprostředkuje ale dítěti a rodině zpětnou vazbu o některých jídelních zvyklostech dítěte, může pomoci předcházet šikaně pro fyzický vzhled a výkon (zejména učitelé tělocviku), doporučit popř. zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem. Opatrně se pouštět do oblasti „zdravé výživy“ a redukce hmotnosti (doporučení mohou být jednostranně, přehnaně interpretována).

Kdy, koho a v jakém případě vyrozumět

- Pediatra, rodiče vždy, když dítě výrazněji zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků), sebepoškozuje se.
- Rodiče, i když dítě nechodí do školní jídelny.

7. PSYCHICKÁ KRIZE/DUŠEVNÍ NEMOCNĚNÍ ŽÁKA

Ukazatelem duševní nepohody a začínajícího rozvoje duševního onemocnění žáka může být zvýšená nemocnost či úrazovost, nechutenství, nevolnosti při příchodu nebo odchodu ze školy, výrazné změny hmotnosti, nápadná únava a ospalost, sebepoškozování, pasivita a ztráta zájmu o dění ve škole, smutek, výrazné emoční rozlady, zejména v případě školního neúspěchu, strach ze známek a z reakce rodičů, projevy zvýšené agrese vůči okolí, zvýšený neklid a nepozornost, výrazné zhoršení prospěchu, samotářství a izolovanost dítěte vůči ostatním dětem (i během přestávek a ve školní družině), opakované neplnění povinností, záškoláctví, opakované pozdní příchody, nechut' jít do školy nebo naopak nechut' odcházet domů, vyhýbavé chování vůči rodičům nebo jiné dospělé osobě, která dítě vyzvedává, výrazné změny v hodnotovém nebo spirituálním systému dítěte.

Stanovení samotné diagnózy duševního onemocnění u dětí a dospívajících je složitým procesem, který přísluší do rukou odborníka/odborníků (psychiatr, klinický psycholog, pediatr, neurolog)..

Pedagog by si měl všimnout následujících projevů

- obtíže ve vykonávání každodenních aktivit považovaných za normální pro dítě daného věku
- obtíže v porozumění instrukcím
- obtíže v sociálních interakcích

- snížená schopnost vyrovnávat se se změnou
- obtíže nebo zvláštnosti v komunikaci
- restriktivní nebo repetitivní (opakující se) vzorce v chování, v zájmech, v aktivitách
- nadměrný strach, úzkost nebo vyhýbavost vůči specifickým situacím nebo objektům (např. vůči odloučení od rodičů nebo pečujících osob, vůči určitým sociálním situacím, konkrétním zvířatům včetně hmyzu, výškám, uzavřeným prostorům, stopám poranění nebo krvi aj.)
- změny ve spánkovém režimu
- náhlý nevysvětlitelný pokles zájmu o dosud se zájmem vykonávané aktivity
- opoziční nebo pozornost vyžadující chování
- nadměrná aktivita (výrazný problém zůstat v klidu, např. nadměrné běhání dokola, nadměrné mluvení nebo psychomotorický neklid)
- nadměrná nepozornost
- nadměrná impulzivita
- opakované a kontinuální vyrušování ostatních (v hovoru, činnostech)
- náhlé změny v chování k vrstevníkům včetně stažení se do sebe nebo vzteku
- opakovaně se vyskytující nevysvětlitelné fyzické symptomy (bolest hlavy, břicha, nevolnost)
- extrémní stydlivost
- časté změny nálad bez zjevné příčiny
- časté výbuchy vzteku
- opakované vzdorovité chování
- rozvratné chování ve třídě
- chování porušující stanovená pravidla nebo normy
- fyzická agrese
- neochota nebo přímé odmítání chodit do školy
- jinak nevysvětlitelná nízká výkonnost ve škole
- izolace od ostatních
- extrémní beznaděj a zoufalství
- přítomnost myšlenek, plánů nebo činů sebepoškozování/sebevražednosti nebo jejich výskyt v minulosti dítěte

Jak postupovat

- Pedagog, který zaznamená u žáka psychickou nepohodu, krizi či počínající duševní onemocnění by měl být schopen sám či za podpory někoho z kolegů (třídní učitel, školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce) vést s žákem podpurný rozhovor, jehož cílem má být, vedle poskytnuté podpory (“nejsi na to sám/sama”, “lze s tím něco dělat”) domluva s žákem na dalším postupu, kontaktování zákonných zástupců.
- Pedagog by měl být schopen poskytnout žákovi i jeho rodině základní informace k dané problematice a možnostem řešení situace.

- Úkolem pedagoga není dané potíže diagnostikovat či léčit. Jeho role spočívá zejména ve zprostředkování kontaktu žáka s rodiči (či v podpoře k němu) a poté případně s příslušnými odborníky. Pokud žák sám osloví svého učitele, je na místě jej za to ocenit, ujistit jej, že je na správném “místě” a že je dobře, že tak učinil. Sdělované potíže či svěřený problém není vhodné bagatelizovat, a to ať už jsme v jakékoliv roli ve vztahu k dotyčnému žákovi. Naopak je prospěšné vyjádřit mu svůj zájem a spoluúčast na řešení jeho situace tak, jak to bude potřeba (samozřejmě v rámci našich vlastních osobních i profesních možností a hranic).
- Je vhodné, aby s žákem spolupracoval takový pedagog, k němuž má žák důvěru, se kterým je schopný vést (ideálně) otevřenou komunikaci. Ne nutně to vždy tedy musí být např. školní psycholog, výchovný poradce či školní metodik prevence. Často může být třídní učitel tím, kdo má k žákovi nejbližší a žák se mu svěří. Třídní učitel si také jako první může všimnout, že s žákem není vše v pořádku a oslovit ho. Popřípadě žák tihne s důvěrou k jinému pedagogovi, např. jeho oblíbeného předmětu. Není nutné, aby pedagog znal “řešení” hned, důležité je s žákem navázat vztah postavený na důvěře umožňující otevřenou komunikaci.
- Rodičům pedagog v případě potřeby doporučí kontaktování odborného pracoviště – pedagogicko-psychologické poradny, psychologické nebo psychiatrické ambulance.

Důležitá tel. čísla:

ZŠ a MŠ Horní Studénky	+420 583 418 038
Linka bezpečí	116 111
Linka bezpečí dětí a mládeže	+420 800 155 555
Hasičský záchranný sbor	150
Zdravotnická záchranná služba	155
Policie České republiky	158
Tísňová linka	112
PPP	+420 583 215 279, +420 606 028 753
SPC	+420 583 222 324, +420 734 602 479
OSPOD	www.ospod.cz